

Algemene Bestuursdienst
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

*Marjolein Jansen
(pagina 4):
‘Hier combineer ik
mijn bestuurlijke
ervaring met mijn
liefde voor de
scheepvaart’*

ABD

4

Het Rijk UIT/IN

Vervolg ik mijn loopbaan binnen of buiten het Rijk? (Oud) ABD'ers over hun stap

8

Europees opereren

Richard van Zwol en Robert de Groot over internationaal netwerken en onderhandelen

15

Onderweg

Op de achterbank met korpschef regiopolitie Fryslân, Nathalie Kramers

BLAD
Nº6

DECEMBER 2012

VERDER:

SG AAN TAFEL PAG. 7 Renée Jones-Bos/BZ
OPENHARTIG PAG. 11 Theo van Uum geniet van een avondje op de bank met chocoladepinda's en een single malt
TOPTRANSFER PAG. 13 Erik Akerboom, nieuwe SG Defensie

**WIE ZIT
WAAR?**

Overzicht van de laatste benoemingen

12

de KOFFER

Wat gaat er dit weekeinde mee in de pilotenkoffer aan werkzaken? En hoeveel weegt ie?

Deze keer: de plastic boodschappentassen (AH en Berliner boekhandel) van **Hildegard Buitink**, divisiechef recherche/hoofd politiezaken regio Zeeland en accountmanager in het regieteam Realisatie Korps Nationale Politie

Plastic boodschappentassen?

Ik had altijd een pilotenkoffer, dat werden er twee. Maar ook daar paste het allemaal niet meer in. Voor het gemak en de veiligheid – ik neem regelmatig stukken mee naar huis die niet voor andermans ogen zijn – gebruik ik nu deze mega plastic tassen. Ze zijn lekker groot en het vormt zo prettig. Je kan er altijd nog iets bij proppen...

Waar ga je dit weekend mee aan de slag?

Mijn mails. Eén tas zit vol met congresspullen. Komende week neem ik deel aan een congres over de rol van de politie in een veranderende maatschappij. Ter voorbereiding lees ik de toelichtingen van de workshops. Verder wil ik het Nationale Realisatieplan, het deelrealisatieplan Eenheid Rotterdam en het conceptprojectplan HIC goed doornemen. Vorige week hebben we deze plannen goetst en aangepast.

Op welk moment ga je er thuis voor zitten?

Meestal op zondagmiddag of -avond. Het liefst aan de grote tafel in de deel, lekker knus met de haard aan. Ik spreid dan alles uit over tafel, tot ergernis van mijn man. Ik vind het fijn als ik het kan laten liggen, tussendoor nog iets anders kan doen. Ik werk er wel een uur of drie aan en ga 's avonds vaak weer verder.

19,2
kg

INHOUD: LAPTOP (5 KG), VERGADER- EN ACHTERGRONDSTUKKEN (7,5 KG), PLANNEN 3,8 KG, NRC (37 GR.), TELEGRAAF (34 GR.), 2 BLOKJES GEELTJES (ROZE EN GEEL, 60 GR.), ORANJE AGENDA (95 GR.) EN 3 MARKEERSTIFTEN (ROZE, GEEL EN GROEN, 13 GR.), BOEKEN (SAMEN 2,4 KG), KAARTEN (75 GR.), AH ONTBIJTKOEKREEP (50 GR.), TIJDSCHRIFT MANAGEMENTTEAM (146 GR.)

Bas ter Weel (sectorhoofd arbeid en onderwijs bij het CPB/hoogleraar economie Universiteit Maastricht): *'Eerst nadenken, dan pas doen. Er is een sterke neiging om beleid in te voeren zonder dat eerst goed over effectiviteit en neveneffecten wordt nagedacht. Onze rol is te blijven wijzen op de gevolgen en werkzaamheid van beleid om politici en beleidsmakers te disciplineren.'*

Goede voornemens voor 2013? INVESTEER IN JEZELF!

Het ABD Ambtelijke Professionaliteit Programma (ABD APP) start in 2013 weer met haar aanbod. In de vijf modules van ABD APP wordt de essentie van de ambtelijke professionaliteit overgedragen (Democratie & Rechtsstaat, Financiën & Economie, ICT, Internationaal en Verandering: Beleid & Organisatie). Elk van deze modules vraagt van de deelnemers maximaal zes dagdelen, verspreid aangeboden over een periode van ongeveer zes maanden. Schrijf tijdig in, want de eerste modules starten alweer in januari en februari.

Op de website www.algemenebestuursdienst.nl staat de planning per module en verdere informatie over ABD APP. Interesse of vragen? Neem dan contact op met Wendy van Es of Remko van Oijen van ABD APP (070-4267142) of mail naar postbus.abdapp@minbzk.nl.

100.000 HET CIJFER
Like de ambtenaar van jouw voorkeur via Facebook, Twitter of Hyves. Bartho Boer, Katherine Diaz, Marjon van Gelderen en Anne-Jan Zielemans, de vier finalisten voor de titel Jonge Ambtenaar van het Jaar 2013, streven naar 100.000 likes. Het resultaat wordt tijdens de verkiezingsavond op 17 januari bekendgemaakt. www.javhj.nl/jonge-ambtenaar-van-het-jaar

KUNST *in gebouw La Vie van Inspectie Jeugdzorg, Utrecht*

Gemma Tielen, hoofdinspecteur Jeugdzorg (VWS)

'Deze tekening van kunstenares Krin Rinsema kreeg ik cadeau van de directeuren van Justitiële Jeugdinrichtingen toen ik nog directeur Jeugdzorg was. We vormden toen een aantal van die jeugdinrichtingen om, zodat kinderen met ernstige gedragsproblemen die zich aan zorg onttrokken, niet meer samen met strafrechtelijk veroordeelde kinderen werden opgesloten. De tekening geeft goed weer over welke kinderen het gaat. Meisjes die zichzelf snijden, kinderen gevangen in hun eigen beslommeringen. Het kunstwerk motiveert mij, omdat de omvorming is gelukt. Sinds 2009 worden deze kinderen niet meer in een justitiële jeugdinrichting geplaatst.'

FOTO Niels Blekemolen

WERKWEEK *van Krista Kuipers (40), lid van het managementteam directie Curatieve Zorg (VWS)*

'In het Haagse Dakota Theater discussiëren we met gasten over onze visie *The Enabling State**, een overheid die beter luistert naar de burgers en ruimte geeft aan eigen initiatieven.'

*zie ook pagina 14

maandag 12 november
9.30 uur
MT-overleg Curatieve Zorg over onder andere de kabinetsreactie op het advies van de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg over het onderwerp stoomnis en delict.

dinsdag 13 november
14.00 uur
Slotbijeenkomst van ons Kandidatenprogramma, de Martin Luther King-route.

woensdag 14 november
hele dag
Mijn vaste vrije dag, met in de ochtend tijd voor tennis, boodschappen en een beetje werk. 's Middags met zoons Friso (9) en Tijmen (6) naar tennisles.

donderdag 15 november
9.00 uur
Interne sessie bij VWS met alle dossierhouders die betrokken zijn bij het bestuursakkoord over de GGZ. Om inhoudelijk de samenhang tussen de

onderwerpen te zien en afspraken te maken over samenwerking en communicatie over dit thema.

vrijdag 16 november
11.00 uur
De directeur van de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie komt bijpraten over de laatste ontwikkelingen aangekondigd in het bestuurlijk akkoord en het regeerakkoord.

Het Rijk UIT/IN

De tijden van 'een aanstelling voor het leven' zijn voorbij. Ook binnen het Rijk. Je loopbaan krijgt extra dimensie als je verschillende banen hebt gehad en meerdere omgevingen kent en verkent. Vier (oud) ABD'ers over hun recente carrièrestap.

het
Rijk
UIT

MARJOLEIN JANSEN (42)

Laatste functie bij het Rijk: plaatsvervangend secretaris-generaal van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Sinds half augustus: lid van het college van bestuur van het Scheepvaart en Transport College in Rotterdam.

De werkelijkheid is soms ver weg

Eerlijk gezegd dacht ik niet meteen dat het iets voor mij zou zijn, toen ik voor deze functie werd gepolst. Bij het ROC van Twente had ik immers de leukste baan ter wereld! Elke dag zo'n schoolgebouw binnenstappen waar leerlingen en docenten er iets moois van maken, dat is erg inspirerend. Maar na een aantal oriënterende gesprekken begon het toch te kriebelen. Wat een buitenkans om nu een bijdrage te kunnen leveren aan het complete onderwijssysteem. Mijn ambitie? Het stelsel zodanig aanpassen dat scholen geprikkeld worden om nog meer te excelleren, met een slim bekostigingssysteem, met prestatieafspraken, met een professioneel lerarenbeleid en nog meer focus op de interactie tussen leraren en leerlingen. Daar moeten we het onderwijsveld actief bij betrekken. Daarom zou ik graag een uitwisselingsprogramma tussen scholen en het ministerie in het leven roepen. Want Den Haag heeft in het onderwijsveld geen gezicht, is erg ver weg, weet ik uit ervaring. Mijn onderwijsachtergrond komt zeker van pas bij het verkleinen van die kloof. Ik kan goed inschatten hoe maatregelen in de praktijk landen. Of mijn blik op

Den Haag al is veranderd? Zeker. Ik snap nu beter in welk ingewikkeld krachtenspel – tussen bewindspersonen, departementen, budgettaire eisen – beleid tot stand komt. Toch moet ik wennen aan de bureaucratie. Vaak denk ik: kunnen we dat niet wat makkelijker en sneller organiseren? Ook is de 'werkelijkheid' soms ver weg. Op het ROC had ik te maken met zo'n 8.000 bedrijven om stageplaatsen voor onze leerlingen te regelen, om maar iets te noemen. In deze functie moet je oppassen dat de interne, Haagse dynamiek je niet het zicht ontnemt op de 'echte wereld'. Tegelijkertijd is het heel interessant om juist de dagelijkse praktijk te ontstijgen om vanuit vogelvluchtperspectief naar de grote onderwijsthema's te kijken en daar slimme oplossingen voor te bedenken. Juist die kennis van het grote geheel maakt mensen die een tijdje in Den Haag hebben rondgewandeld weer erg waardevol voor scholen, zorginstellingen, woningbouwcorporaties, noem maar op. Ze doorzien de systemen, de prikkels, enzovoort. Of ik zelf het onderwijs nog eens ga verrijken met mijn Haagse ervaring? Vast, maar voorlopig heb ik hier mijn handen vol aan.'

HANS SCHUTTE (46)

Laatste functie buiten het Rijk: voorzitter College van Bestuur, ROC van Twente.
Sinds 1 september 2012: DG Hoger Onderwijs, Beroepsonderwijs, Wetenschap en Emancipatie (ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap).

◀ Schat aan nieuwe ervaringen

In het ABD Kandidatenprogramma heb ik geleerd passie met profesie te verbinden. Toen deze baan bij het Scheepvaart en Transport College langskwam, zei mijn gevoel meteen: ja! Hier kan ik mijn liefde voor het nautische – ik woon zelf op een schip – combineren met mijn bestuurlijke ervaring. Ook speelde mijn groeiende twijfel over de invulling van mijn pSG-taak bij OCW een rol bij de overstap. Ik was daar vooral bezig met bezuinigen. Als ik even loskwam van de waan van de dag en mezelf de vraag stelde: wordt het onderwijs hier nu beter van? Dan was het antwoord vaak ontkennend. Daar kreeg ik steeds meer moeite mee. En dan wordt het lastig om anderen te motiveren. Dat neemt niet weg dat ik ook wel iets opgaaf toen

ik deze stap zette. Goede arbeidsvoorwaarden, toegang tot kennis en informatie en geweldige adviseurs die je vergaderstukken voorbereiden en van advies voorzien, om maar iets te noemen. In mijn huidige baan niets van dat alles, daar is geen geld voor. Maar daarvoor heb ik ook veel teruggekregen. Sowieso is het geweldig om samen te werken met mensen, vaak afkomstig uit de beroepspraktijk, met zoveel passie voor het onderwijs. Ik beheer de portefeuille maritiem mbo, facilitaire zaken en IT-infra. Dat doe je als een soort zelfstandig ondernemer, als er een probleem is, moet je zelf maar regelen dat het voor elkaar komt. Daarnaast heb je te maken met speciale onderwijsmiddelen zoals onze opleidingsschepen die ook hun eigen

dynamiek van onderhoud en aandacht vragen. Op een ander moment overleg ik met het bedrijfsleven over de aansluiting van het onderwijs op de beroepspraktijk. De manier van leidinggeven is wel anders dan ik gewend was. Minder omzichtig en veel directer. Aan welke ervaring ik vooral iets heb gehad? Het ABD Kandidatenprogramma heb ik persoonlijk als zeer verrijkend ervaren. Daarnaast heb ik ook ruim drie jaar in de rollercoaster van het pSG-schap meegedraaid. Dan leer je je grenzen kennen. Tegen ABD'ers die overwegen hun licht op te steken buiten het Rijk zou ik vooral willen zeggen: doen! Hang niet te veel aan je zekerheden, zo'n stap levert je sowieso een schat aan nieuwe ervaringen op.'

Deze organisatie ademt veiligheid

Eén keer maakte ik de stap naar het bedrijfsleven, richting consultancy, maar de overheid past beter bij mij. Dat wat je doet relevant is en voldoende boeiend. In de huidige tijd is dat geen probleem, de rijksoverheid is volop in beweging. Gezien mijn achtergrond – veiligheid loopt als een rode draad door mijn carrière – is dit een logische stap. Deze organisatie, de Inspectie Leefomgeving en Transport, ademt veiligheid. Maar het gaat hier om andere aspecten van veiligheid dan destijds bij de gemeente Westland waar ik verantwoordelijk was voor veiligheid, handhaving en brandweerzorg. Bij ILenT kijken we naar regelgeving en het naleven ervan. De inspecteurs moeten het vervolgens doen, zorgen dat de veiligheid wordt nageleefd. Ik ben nu volop bezig de inspectie en het werkveld goed te leren kennen. Wat me opvalt, is het enthousiasme van de medewerkers, de toewijding van de inspecteurs. Zij nodigden me ook direct uit om mee te gaan tijdens een inspectie. Om te zien wat hun werk is, wat lastige

punten zijn. Dat probeer ik dan ook iedere week te doen. Dan trek ik de gele inspectiejas aan en ga een dagdeel met een inspecteur mee. Deze week was ik op pad met een inspecteur van de afdeling spoor. We waren in Kijfhoek waar de planning van het goederenvervoer wordt geregeld. Onze inspectie beoordeelt de technische staat van deze treinen, controleert of het om gevaarlijke stoffen gaat en of die specifieke regels worden nageleefd, kortom of de goederentreinen aan alle eisen voldoen. Het is goed om dit werk van nabij mee te maken. Uit mijn vorige functies neem ik mijn managementervaring mee. Vanuit mijn jaren bij de marechaussee en het OM ken ik de wereld van de handhaving en de opsporing. Daarnaast deed ik bij de gemeente ervaring op met milieuzaken en bouw- en woningtoezicht. Zowel bij een gemeente als op een ministerie gaat het om politiek bestuurlijke processen waar je dezelfde competenties voor nodig hebt. Het gaat erom dat je besluitvormers goed adviseert.'

het
Rijk
IN

PETER NEUTEBOOM (52)

Laatste functie buiten het Rijk: hoofd Maatschappelijke Ontwikkeling en hoofd Veiligheid, Handhaving & Brandweerzorg bij gemeente Westland. Werkte de afgelopen twee jaar ook aan zijn promotieonderzoek aan de Nederlandse Defensie Academie en de Universiteit Tilburg.

Sinds november 2012: directeur Rail- en Wegvervoer bij de Inspectie Leefomgeving en Transport.

Blik naar buiten

Ik studeerde economie met een planologische specialisatie. In de baan van provinciesecretaris zag ik een kans om me – onder andere – met deze oude liefde bezig te houden. Daarnaast leek het me interessant om vanuit de provincie intensief samen te werken met zowel Rijk als gemeenten, twee werelden die ik vanuit mijn vorige functies erg goed ken. Sowieso heb je als ABD-manager het voordeel, merk ik, dat je een goede overview hebt: je ziet zaken in een landelijk verband en snapt de vaak ingewikkelde, politieke processen erachter. Het leidinggeven aan een grote organisatie is niet per se anders dan ik gewend ben van de gemeente of het ministerie. Qua inhoud is deze functie vergelijkbaar met een SG-schap bij het Rijk. Wel is de dynamiek anders, omdat je samenwerkt met een College

van Gedeputeerden in plaats van één minister of staatssecretaris. Dat vraagt extra aandacht voor de samenwerking in de organisatie omdat de onderwerpen van de ene gedeputeerde vaak relaties hebben met onderwerpen van een andere gedeputeerde. Vanuit mijn vorige baan bij SZW neem ik de kennis mee over het efficiënt organiseren van beleidsprocessen. De provincie staat ook voor een bezuinigingsopgave, dus daar kunnen we zeker ons voordeel mee doen. Mijn oud-collega's bij SZW mis ik nog steeds, maar verder bevalt de overstap erg goed. Een van de leuke en verrassende aspecten vind ik het nauwe contact met lokale betrokkenen, zoals het bedrijfsleven. Bij het Rijk moest je veel meer moeite doen om je blik naar buiten gericht te houden. Als je niet oppaste, werd je helemaal naar binnen gezogen.'

het
Rijk
UIT

JOSÉ HILGERSOM (58)

Laatste functie bij het Rijk: directeur-generaal Participatie en Inkomenswaarborg, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Sinds half maart 2012: provinciesecretaris van Zuid-Holland.

Renée Jones-Bos gaf afgelopen juli haar baan als ambassadeur in Washington op voor die van secretaris-generaal van Buitenlandse Zaken. Welke issues spelen op haar departement? Aan tafel!

'Modernisering diplomatie grootste opdracht'

DEZE WEEK: 5-9 NOVEMBER

'Maandag ontvingen we de nieuwe ministers, Frans Timmermans en Lilianne Ploumen, en vond er een overdracht plaats. EL&I-medewerkers van het DG die zich bezighouden met Buitenlandse Handel waren erbij om kennis te maken met de ministers. Ik vind het mijn taak als SG dat onze nieuwe bewindspersonen en onze nieuwe collega's zich zo snel mogelijk thuis voelen op het departement. Met Chris Buijink, SG van EL&I, besprak ik hoe we de overgang van Buitenlandse Handel naar ons departement zo goed mogelijk kunnen organiseren.

Donderdag had ik een eerste verkennend gesprek met DG ABD Manon Leijten over de passage over BZ en de ABD in het regeerakkoord. Ik heb het met Manon gehad over de lopende samenwerking. BZ doet mee aan het ABD Kandidatenprogramma en we hebben een nieuw uitwisselingsprogramma met de ABD op schaal 14/15-functies. Daarnaast spraken we over de specifieke plaats die Buitenlandse Zaken met haar postennetwerk inneemt. De meeste mensen bij BZ hebben getekend voor overplaatsbaarheid, dat betekent dat zij iedere vier jaar van plek moeten wisselen. Je begrijpt, mensen staan in de rij voor Washington, Londen en Parijs. Maar ook de moeilijke posten, zoals Kabul en Jemen, moeten bemand zijn. Een nieuwe post heeft altijd grote gevolgen voor het gezin, vooral als er schoolgaande kinderen zijn. Ja, en deze week waren natuurlijk de verkiezingen in de Verenigde Staten. De herinneringen van vier jaar geleden komen sterk terug.'

POSTEN

'Het postennetwerk is onze grote trots, het werk dat de mensen daar doen. We hebben net een forse reorganisatie van het postennetwerk achter de rug. Door de bezuinigingen uit Rutte I moeten we indikken op onze mensen. Inmiddels hebben we tien posten moeten sluiten en is ons personeelsbestand geslonken van 3200 naar 2500 fte, in Den Haag en het buitenland. De meeste posten werken aan

het economisch belang van Nederland als handelsland, met taken als het aantrekken van investeringen, het helpen van Nederlandse bedrijven om hun weg te vinden op een buitenlandse markt en het wegnemen van handelsbelemmeringen. Economische diplomatie is steeds meer een kerntaak geworden. Daarnaast heeft een post consulaire taken. Een ambassade of consulaat is voor Nederlanders in den vreemde vaak een eerste steunplek. Dat gaat van de ondersteuning van nabestaanden van de vliegcrash in Tripoli tot het bieden van bijstand aan Nederlanders die in het buitenland worden beroofd. Inkrimpen van dit postennetwerk betekent dus heel wat. Als de huidige bezuinigingsronde volledig is afgerond, staan er straks 75 piepkleine posten met maar twee of nog minder uitgezonden medewerkers.'

100 MILJOEN BEZUINIGEN

'Het Regeerakkoord zet in op een actieve en constructieve rol van Nederland in Europa en de wereld, maar kondigt ook een nieuwe bezuiniging aan van 100 miljoen euro op het ministerie en de posten, met daarnaast nog een bezuiniging van 1 miljard euro op ontwikkelingssamenwerking. Hoe effectief kunnen we dan nog zijn? Hoe gaan we dit zo zorgvuldig mogelijk vormgeven? Vanaf volgende week staat dit onderwerp dan ook bovenaan de agenda.'

MODERNISERING

'De beste manier om dit aan te pakken is modernisering van de diplomatie. Een voorbeeld is de flexpool met diplomaten die op verschillende plekken in de wereld inzetbaar zijn. Een andere manier om te moderniseren is regionalisering, het bundelen van onze financiële en consu-

laire expertise. Backoffice-zaken komen op steeds meer plaatsen samen in een *shared service center*, zoals in Washington, dat functioneert als *shared service center* voor Noord-Amerika en het Caraïbisch gebied. Ik heb als ambassadeur in de VS de opzet van dit centrum meegemaakt en gezien dat het goed kan draaien, het levert efficiency op. Ook zetten we in op co-locatie met Europese partners.'

PERSPECTIEF

'Deze bewegingen hebben effecten op mensen. Je vraagt heel wat van je medewerkers en het perspectief verandert ook steeds. Zo is Nederland steeds meer ingericht op het tweeverdienersmodel, terwijl dat in een vier buitenland heel vaak anders geldt. Partners van onze medewerkers moeten vaak hun baan opgeven. Maar ook op het departement verandert het perspectief, denk aan de compacte rijksdienst en digitalisering.'

Samenwerken in Den Haag, onderhandelen in Brussel

Aan de onderhandelingen over de eurocrisis in Brussel gaat een intensief Haags coördinatieproces vooraf. Secretaris-generaal Richard van Zwol (Financiën) en directeur-generaal Europese Samenwerking Robert de Groot (Buitenlandse Zaken) spelen daarin samen een sleutelrol.

Dit is niet de eerste keer dat jullie samenwerken?

Richard: 'We komen beiden van Algemene Zaken, waren daar collega-raadadviseur van minister-president Kok. Het moet overigens wel vreemd lopen als je elkaar in het Haagse niet eerder bent tegengekomen, zeker op een thema dat de kern is van je werk.'

Robert: 'Het maakt de introductie gemakkelijker. Maar hoe je je werk doet en onderling samenwerkt, is niet afhankelijk van hoe goed je elkaar kent.'

Het vergemakkelijkt de samenwerking niet?

Richard: 'Dit is geen circuit dat via de bovenkant van de hiërarchie wordt geregeld. Robert en ik spreken elkaar misschien eens per week, maar onze ambtenaren zien elkaar veel vaker. Dat overleg gaat de hele dag door.'

Robert: 'Er is veel contact tussen Financiën en Buitenlandse Zaken, de ambtenaren staan daarnaast in nauw contact met Algemene Zaken en natuurlijk met onze collega's in Brussel. Daarnaast heeft elk ministerie nog eigen contacten, zoals Financiën met De Nederlandsche Bank. BZ werkt bijvoorbeeld samen met Economische Zaken, Sociale Zaken en Werkgelegenheid en onze ambassadeurs in de Europese hoofdsteden.'

Hoeveel tijd is een secretaris-generaal Financiën kwijt aan Europa?

Richard: 'Dat is de laatste jaren meer geworden, de eurocrisis legt op Financiën een groter beslag. Voor mijzelf schat ik dat een kwart van mijn werk uit Europa bestaat, voor thesaurier-generaal Hans Vijlbrief is dat inmiddels negentig procent. Ook de minister van Financiën is de helft van de tijd met Europa bezig. Deze intensivering geldt voor een groot deel van het departement, ook voor bijvoorbeeld de fiscale regelgeving die steeds meer door Europa wordt bepaald. Ook op de afdeling Financiële markten is de Europese agenda veel belangrijker geworden.'

Welke rol speelt Buitenlandse Zaken in dit geheel?

Robert: 'Buiten de Nederlandse grenzen zijn netwerken en onderhandelen onze kerncompetenties. Een andere rol is informatie analyseren en presenteren als Nederlands standpunt in afstemming met alle betrokken departementen. Op ambtelijk en politiek niveau bereiden we de onderhandelingen dus voor. We ondersteunen juridisch en verdragsrechtelijk bij alles wat internationaal moet worden vastgelegd. Dat doen we niet alleen voor Brussel, maar ook in de rest van de wereld.'

Richard: 'Wij leren van Buitenlandse Zaken veel over internationaal onderhandelen: hoe bereik je je doelstellingen. Bovendien heeft BZ veel kennis aan de institutionele kant: hoe leg je wat je wilt vast in Europese wetgevingsregels.'

Wat is er nodig om samen op te trekken in bijvoorbeeld de eurocrisis?

Richard: 'Een voorwaarde is dat er intrinsieke bereidheid is tot samenwerken. Stelregel is daarbij: in Den Haag werken we met elkaar, in Brussel onderhandelen we samen, met anderen.'

Robert: 'Het zijn twee totaal verschillende takken van sport, met verschillende spelregels. Werken in Den Haag is ambtelijk en politiek gezien iets heel anders dan opereren in Brussel met 27 lidstaten, de Europese Commissie, de vaste voorzitter van de Europese Raad en een Europees Parlement.'

Richard: 'De kracht van een Europees-opererende ambtenaar is juist dat hij op beide borden kan schaken: dat van Den Haag en dat van Brussel.'

Wie neemt het voortouw?

Richard: 'Dat verschilt per dossier. De stukken ter voorbereiding van overleg in Brussel worden gezamenlijk gemaakt. Daarbij kijken de ambtenaren van Algemene Zaken mee vanuit het perspectief van de minister-president.'

Robert: 'Uiteindelijk komt alles samen bij onze permanente vertegenwoordiger in Brussel, Pieter de Gooijer. Zijn positie is die van een vooruitgeschoven post van alle Haagse ministeries. Alle departementen hebben mensen in Brussel.'

Rechts op de foto

Richard van Zwol (1965) is sinds 2011 secretaris-generaal bij het ministerie van Financiën. Hiervoor werkte hij als secretaris-generaal bij Algemene Zaken. Bovendien was Van Zwol secretaris van de (in)formateurs in 2003, 2006 en 2006-2007.

Links op de foto

Robert de Groot (1962) is sinds 2011 directeur-generaal Europese Samenwerking op het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarvoor had hij verschillende functies bij BZ, waaronder plaatsvervangend directeur-generaal politieke zaken en directeur van de directie Veiligheidsbeleid.

Betekent dit dat je zelf ook vaak in Brussel te vinden bent?

Robert: 'Werken in Brussel hoort er net zo bij als interdepartementaal afstemmen in Den Haag. Dat geldt trouwens ook voor contacten met de belangrijkste Europese hoofdsteden. Om te bereiken wat je als Nederland wilt bereiken moet je ons standpunt uitleggen in Berlijn, Brussel, Parijs en bijvoorbeeld ook in Stockholm. Dat kan vaak telefonisch of per video-conference. Maar ook in de 21ste eeuw is persoonlijk contact nog steeds belangrijk. Hoe tijdrovend dat ook is.'

Wat is er nodig om de voorbereidingen van bijvoorbeeld een Europese Raad in goede banen te leiden?

Richard: 'De inhoud moet centraal staan. Je kunt je heel snel verliezen in het proces. Als de samenwerking inhoudelijk goed is, loopt het procesmatig en logistiek ook goed.'

Robert: 'Naarmate het team hechter wordt, gaan we elkaar ook kritischer bevragen. Dat brengt ons ook weer op scherpere inzichten, beter geformuleerde standpunten en nieuwe ideeën.'

Zoals?

Richard: 'We zijn met een gezamenlijk voorstel gekomen naar de Tweede Kamer om de rol van de eurocommissaris voor monetaire en economische zaken te versterken. Dat idee is uiteindelijk overgenomen en als één Nederlandse opinie uitgedragen.'

Robert: 'De timing en strekking waren goed. Het heeft er uiteindelijk toe geleid dat de regels in Europa zijn aangescherpt. Daarnaast is het soms voor een land als Nederland gemakkelijker een voorstel te doen en als bruggenbouwer te functioneren tussen grotere lidstaten. Het is een positie die we gebruiken en benutten.'

Richard: 'Binnen de teamregels van het Brusselse zijn we helder en navolgbaar. Er is eenheid in opinie. Het komt in Brussel niet voor dat in de onderhandelingen niet duidelijk is waar wij voor staan.'

Is het einde van de eurocrisis in zicht?

Richard: 'Je ziet dat de eurozone zich aan het stabiliseren is. De uitschieters op de financiële markten van twee jaar geleden zien we niet meer. We gaan van een piek naar een lager welvaartsniveau

en dat vraagt van alle lidstaten aanpassingen, want deze piek komt niet meer terug. Die niveaueaanpassing is een kwestie van stap voor stap en jaar na jaar. Toch denk ik dat we in 2013 dit proces van stabilisatie kunnen afronden.'

Robert: 'Daarnaast wacht ons ook een andere uitdaging: hoe gaan we ons aanpassen aan de nieuwe economische wereldorde om weer te kunnen groeien. Samen met Economische Zaken en Sociale Zaken wordt dit ongetwijfeld een intensieve samenwerking tussen Financiën en BZ.'

EEN ABD-MANAGER BESCHRIJFT ZIJN HUIDIGE KLUS

Chris van Vondelen is projectdirecteur Fusie NMa, Opta en Consumentenautoriteit.

Chris van Vondelen heeft ruime ervaring als het om grote reorganisaties en fusies gaat. Zo begeleidde hij de nieuwe werkwijze van de Inspectie Werk en Inkomen en stond hij aan de wieg van de Sociale Inlichtingen en Opsporingsdienst (SIOD). Het voorbereiden en begeleiden van de fusie van de drie toezichthouders NMa, Opta en de Consumentenautoriteit is dus een kolfje naar zijn hand.

De fusie moet overlap van kennis en taken van deze drie 'waakhonden' voor consumenten en bedrijfsleven opheffen en de overheid efficiënter maken. Deze klus, die Chris sinds 1 september 2011 doet, zit er bijna op. Afhankelijk van de politieke besluitvorming is de nieuwe

Autoriteit Consument en Markt op 1 maart 2013 een feit. 'Mijn opdracht was het faciliteren en begeleiden van het fusieproces. Ik heb het project ingericht, mensen gezocht en zo de nieuwe organisatie gebouwd', zegt Chris. Hij kijkt tevreden terug op het fusieproces. 'Het meeste is al van de band gerold: de organisatie staat, de mensen zijn geplaatst en er is een ondernemingsraad.' De medewerkers van de drie organisaties moesten vol aan de bak voor de fusie. De 'winkel' moest namelijk openblijven, terwijl ze zelf de fusieorganisatie vormgaven. Chris: 'We hebben nagenoeg zonder externen gewerkt. Het draagvlak voor zo'n samenvoegingsproces is groter als medewerkers haar zelf duwen. Het viel me op hoe hoog de

interne professionaliteit bij de toezichthouders is.' Voor zo'n fusieproject moet je volgens Chris veel energie hebben, snel kunnen schakelen, goed kunnen samenwerken en over een ongebreideld optimisme beschikken. 'Ik kneep hem één keer. Op een vrijdag moesten we vóór één uur 's middags een organisatiebesluit naar de secretaris-generaal sturen. Tien voor één zag de projectsecretaris nog een fout. Ze stuurde me de deur uit om het goed te krijgen. Maar één voor één was het toch bij de secretaris-generaal.'

9

OPENHARTIGE VRAGEN

THEO VAN UUM (49)

Directeur Financieel-Economische Zaken, ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

'Afen toe vecht ik een robbertje met een boksbal'

1

Wat is je huidige gemoedstoestand?

'Een tikje gejaagd. De begrotingsbehandeling zit eraan te komen, naast de interpretatie van het regeerakkoord. Ik volg ook nog een aantal cursussen. Al met al een volle agenda.'

2

Nodig drie gasten uit aan tafel. Wie schuiven aan?

'Als eerste Mariss Jansons, chef-dirigent van het Concertgebouworkest. Hoe inspireert hij professionals, op een subtiele manier? Emile Lohman zou ik ook vragen, voormalig bestuursvoorzitter van het UMC St Radboud in Nijmegen. Hoe krijg je een organisatie die van het pad is geraakt, weer op het goede spoor? De derde gast is de Britse atleet David Weir, winnaar van gouden medailles bij de Paralympische Spelen. Hoe overwin je je beperkingen en kom je tot topprestaties? Dat intrigeert me.'

3

Wat is jouw beperking?

'Ik kan moeilijk loslaten. Bij ingewikkelde dossiers heb ik de neiging te blijven meekijken om er zeker van te zijn dat zaken niet ontsporen. Ook mijn kinderen laat ik maar moeizaam los. Joanne, mijn jongste dochter, is 17 en heeft een beperking. Ze loopt stage op de etage boven mij. Als ze er is, kost het me moeite niet bij haar langs te lopen om te zien of ze het wel redt. Ik moet ervoor waken dat zorgzaamheid bemoeizucht wordt.'

4

Wie was jouw leermeester?

'Ik heb veel geleerd van mijn direct leidinggevend. Erik Bolhuis, mijn directeur bij de directie Macro-Economische Vraagstukken en Arbeidsvoorwaardenbeleid, zei: "Timing is belangrijk." Soms moet je zaken even laten rusten voor je er verder mee kunt. Hij was daar een meester in. Helaas is hij veel te jong overleden.'

5

Wat was jouw belangrijkste leerervaring in de afgelopen zes maanden?

'Met zo'n tien collega's kijken naar veranderingen in beleid en organisatie tijdens de ABD APP-module Verandering, die ik volg. De tussentijdse reflectie- en bijpraatmomenten zijn erg nuttig. Leuke gesprekken die me opfrissen en uitnodigen tot lezen en nadenken. Als docent in de APP-module Financiën en Economie vind ik het belangrijk dat deelnemers een gevoel ontwikkelen voor het financiële spel dat in Den Haag echt wordt gespeeld.'

6

Welk devies kreeg jij van huis uit mee?

'Werken is gezond. Mijn ouders hadden een café/pension in Doetinchem. Als kind moest ik de lege statiegeldflesjes sorteren. Dat stimuleert ordelijk denken en aanpakken. Ik geef het door aan mijn kinderen: het is niet slecht om op je tenen te lopen. Haal het maximale uit jezelf.'

7

Wat is jouw heimelijk genoegen?

'Ik kan genieten van een avondje op de bank met chocoladepinda's en single malt Schotse whisky, kijkend naar een bokswedstrijd op Duitsland 1 of 2. Toen mijn zoon het huis uitging, heb ik op zolder een boksbal opgehangen. Afen toe vecht ik een robbertje met dat ding.'

8

Waar ben jij bang voor?

'Het roltrapmoment. Soms, als ik op de VWS-roltrappen sta, word ik door zoveel mensen gegroet, dat me de gedachte bekruipt: ben ik al meubilair? Het is de angst een oude, verzuurde ambtenaar te worden die alles al een keer heeft meegeemaakt.'

9

Van welk bedrijf zou je bestuurder willen zijn?

'Ik twijfel over een zorginstelling. Lekker dicht bij de praktijk. Tegelijk is het wel erg operationeel. Een lekkend dak, parkeerplaatsen voor specialisten... Van die onderwerpen hou ik niet zo. Ik denk dat ik ook erg verknocht ben aan het Haagse en politieke. Ik zou niet meer zo goed in de Achterhoek kunnen wonen. De manier waarop mensen daar hun koekjes uit de schappen pakken... te rustig, te gemoeidelijk.'

WIE wat waar?

Actuele benoemingen +
ABD Interim

ABD

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

MARC KUIPERS

functie: plaatsvervangend hoofd AIVD
per: 1 november 2012
was: directeur Operationele Expertise en Ondersteuning, tevens Chief Information Officer bij de AIVD

MINISTERIE VAN
INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

HENK OVINK

functie: waarnemend directeur-generaal Ruimte en Water
per: 1 december 2012
was: directeur Ruimtelijke Ontwikkeling bij IenM

MINISTERIE VAN SOCIALE
ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

ARJAN DIKMANS

functie: directeur Uitvoeringsbeleid en Naleving
per: 1 december 2012
was: directeur Unit Strategie en kwartiermaker Shared Service Organisatie GEO informatie bij IenM

MINISTERIE VAN SOCIALE
ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

NICOLINE DE GROOT

functie: directeur Bestuursondersteuning
per: 1 december 2012
was: hoofd Bestuursadvies, tevens waarnemend directeur Bestuursondersteuning

MINISTERIE VAN
INFRASTRUCTUUR EN MILIEU

CHRIS KUIJPERS

functie: directeur-generaal Milieu en Internationaal
per: 1 december 2012
was: directeur-generaal Ruimte en Water bij IenM

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

ROOS VAN ERP

functie: ABD Topconsultant
per: 1 december 2012
was: secretaris-generaal bij BZK

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

KOOS VAN DER STEENHOVEN

functie: waarnemend secretaris-generaal
per: 1 december 2012
is tevens: directeur ABDTOPConsult bij BZK

MINISTERIE VAN DEFENSIE

ERIK AKERBOOM

functie: secretaris-generaal
per: 1 december 2012
was: nationaal coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid bij VenJ

MINISTERIE VAN ONDERWIJS,
CULTUUR EN WETENSCHAP

NORA VAN DER WENDEN

functie: directeur Onderzoek en Wetenschapsbeleid
per: 1 januari 2013
was: MT-lid bij het directoraat-generaal Natuur en Regio bij EZ

RAAD VAN STATE

EVELINE RUINAARD

functie: directeur Bestuursrechtspraak
per: 1 januari 2013
was: voorzitter van de sector bestuursrecht bij de rechtbank Arnhem

ABD Interim

MINISTERIE VAN
FINANCIEN

MARTIN BOSKAMP

functie: interim-teammanager Unit Productiebeheersing
per: 15 oktober 2012
uitgeleend door EZ

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

CHRISTIANNE MATTIJSSSEN

functie: projectleider departementale herindeling
per: 5 november 2012

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

ALMA VAN BERS

functie: verkenner BZK decentralisatie-opgave
per: 26 november 2012

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

HENK BARINK

functie: projectleider Herbeoordeling ZBO's
per: 1 december 2012
uitgeleend door BZK, opdracht in samenwerking met ABDTOPConsult

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

JAN VAN DOMMELEN

functie: projectadviseur onderzoek Commissie Integraal Toezicht Terugkeer
per: 1 december 2012
uitgeleend door SZW

COLOFON

ABD BLAD is het relatiemagazine van Bureau ABD, onderdeel van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het verschijnt zes keer per jaar. De inhoud van ABD BLAD weerspiegelt niet

noodzakelijkerwijs de mening van Bureau Algemene Bestuursdienst

BLADCONCEPT Maters & Hermens Journalistiek, Leiden

EINDREDACTIE Hileen Kodde (Bureau ABD), Caroline Togni (Maters & Hermens)

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE Maters & Hermens (Galiëne Gerritsen, Saskia

Klaassen, René Lamers, Rody van der Pels, Quinten Strijders, Caroline Togni)
FOTOGRAFIE Niels Blekermolen, Jeroen Bouman, Jurgen Huiskes, Jeroen van Kooten, Serge Ligtgenberg, Hya van Marle,

Mark Prins, Timo Sorber (cover)
BEELDREDACTIE Mascha Baarda
VORMGEVING Maters & Hermens Vormgeving, Leiden
DRUK Ando, Den Haag

TOP Transfer

Een interessante carrièremove/overstap uit 'wie, wat, waar' uitgelicht. Deze keer: Erik Akerboom. Hij was Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid en maakte 1 december de overstap naar de functie van secretaris-generaal op het ministerie van Defensie.

Waarom deze stap?

'Bij Defensie ligt een grote opdracht van reorganiseren en bouwen. Het is een bijzonder ministerie, en ik vond het heel interessant dat ze juist iemand zochten die ervaren is op dit kruispunt van strijdmacht, justitie en veiligheid. Defensie heeft een enorme krimpopdracht. Tegelijkertijd verwacht men van mij een nieuwe visie op de krijgsmacht. Reorganiseren met perspectief, noem ik het. Ik vind het belangrijk dat er hoop en vertrouwen is voor al deze mensen, zorgen dat we niet mentaal in de vriezerstand komen, maar werken aan de toekomst.'

Waarom zeg je ja tegen zo'n zware klus?

'Ik noem het niet zwaar, maar groot. Het is een grote opdracht, waarbij ik moet zorgen dat de lines gesloten blijven. Ik moet beide stappen – de krimp en het bouwen aan een nieuwe visie op de rol van de krijgsmacht – met elkaar verbinden. Ik moet het beste halen uit de samenwerking met alle partijen die werken aan veiligheid. Die opdracht moeten we niet zwaar en complex maken. We gaan het doen, er is werk aan de winkel.'

Je bent geknipt voor deze functie?

'Als SG Defensie heb ik directe lijnen met de mensen in beleid én uitvoering. Het grote netwerk – zowel in het Haagse als operationeel – dat ik in mijn jaren bij de politie, AIVD en NCTV kon opbouwen, is heel belangrijk. Daarbij: ik denk dat ik een goede ambassadeur ben van Defensie, ik geloof écht in de toekomst voor de krijgsmacht.'

Wat ga je missen van je vorige baan?

'NCTV is een soort raceauto. Het is klein, waardoor je snel en wendbaar bent. Een hele interessante speler in die Haagse omgeving. Dat is hoe ik ook wil opereren bij Defensie, denken en doen tegelijkertijd. De tanker besturen in onrustig water.'

Wat moeten nieuwe collega's van je weten?

'Ik hou van hockey, zeilen en Ajax. En zal mijn afkomst niet verloochenen. Ondanks mijn Haagse verpakking blijf ik een Fries. Het uit zich in omgevingsbewustzijn en vasthoudendheid, aan mijn idee over veiligheid.'

Ruimte aan de burger

‘Wij dromen van een overheid die initiatieven van burgers mogelijk maakt en de ruimte geeft: the enabling state.’ De managers uit het Kandidatenprogramma (Martin Luther King-editie) presenteerden hun gezamenlijke visie op een nieuwe overheid. René van der Ent, een van de schrijvers, licht toe.

Bij het ontwikkelen van onze visie op de samenleving (als onderdeel van de afsluiting van het Kandidatenprogramma) viel op dat iedereen sprak over waarden als duurzaamheid, een overheid die ruimte geeft aan burgers en het reduceren van afhankelijkheden. Toen we ons er echt in gingen verdiepen, zagen we in de praktijk een enorme beweging van ondernemende burgers en sociale ondernemers die zelf hun maatschappelijke vraagstukken ter hand nemen. Zeer inspirerend. Mensen ontplooiën initiatieven, zodat ze minder afhankelijk zijn van overheden en instituties. Maarten Hajer, directeur van het Planbureau voor de Leefomgeving, schreef in zijn publicatie *The enabling state*. Hij stelde: maak gebruik van wat er al gebeurt in de samenleving, gebruik die kracht van burgers. Dit idee van een overheid die initiatieven mogelijk maakt, sloot mooi

aan bij de richting die onze visie opging. Wij zien de opkomst van burgerinitiatieven als een autonome ontwikkeling die zal doorgaan. En we constateerden dat de uitdaging niet zozeer is dit soort initiatieven te bevorderen, maar veel meer dat het nodig is na te denken over de vraag: wat is een passende rol van de overheid in deze participatiesamenleving? En wat betekent het voor ons, beleidsmakers? De kunst is om als overheid gebruik te maken van deze kracht en er voldoende snel op in te spelen. Als KP-groep proberen we onze visie uit te dragen bij onze collega’s en toe te passen in ons eigen werk. Dat zie ik ook als mijn taak, ervoor zorgen dat mijn collega’s zich hiervan bewust zijn en na te denken over andere sturingsinterventies dan we soms gewend zijn. Zo zijn wij ook zelf aan de slag gegaan, met bijvoorbeeld de projecten Eetbare Stad en Denktank60+Noord.

Eten uit de stadstuin

Mariëlle Stitzinger
(Belastingdienst) over
Eetbare Stad:

‘De KP-groep gaat uit elkaar, maar ik blijf betrokken bij Eetbare Stad, ondernemersinitiatieven op het gebied van stadslandbouw. Ik ga met hun vragen aan de slag. Voor mij is het makkelijker om overheidsinstanties te benaderen, vaak een kwestie van de juiste partijen bij elkaar brengen. Met twee KP-ers werkte ik samen met de drie ondernemers in dit project. Hubert de Leede van ‘Uit je eigen stad’, die braakliggende plekken in Rotterdam gebruikt voor zijn tuinen, en wil uitbreiden naar andere steden. Merlijn Albering van ‘De Stadsakker’ boert in Groningen, en ‘Dakboerin’ Annelies Kuiper bestrijkt heel Nederland met haar initiatief.

Stadslandbouw staat in geen enkel bestemmingsplan. Hoe gaan gemeenten daarmee om? Omdat ze in Rotterdam hiermee geen ervaring hadden, kopieerde men regulering voor grote landbouwondernemingen. In Groningen is het lastig om grond te verkrijgen, omdat het volgens de gemeente te weinig opbrengt. Zo kent elke gemeente drempels. Ons projectteam wil uitvisen wat wél mogelijk is. En als breekijzer fungeren voor deze creatieve ondernemers.’

Regie aan ouderen

Ester Kuiper (IND) over
Denktank60+Noord:

‘De betrokkenheid en energie van Denktank60+Noord spreekt me enorm aan. Hun manifest begint met de woorden: “Wij, 100 nieuwe ouderen uit Noord-Nederland, maken ons grote zorgen over de ontwikkelingen als het gaat om wonen, zorg en welzijn voor ouderen.” De denktank wil een beweging op gang brengen waarbij

ouderen op lokaal niveau bepalen hoe voorzieningen die voor ouderen belangrijk zijn ingevuld worden. Ze zoeken enthousiaste zestigplussers die willen meepraten, meedoen en participeren. Met vijf KP-collega’s zijn we met de denktank in gesprek gegaan over wat wij, ambtenaren bij de rijksoverheid, voor hen kunnen betekenen. We zijn we met drie gemeenten in gesprek gegaan: Bellingwedde,

Delfzijl en Steenwijkerland. Ons eerste doel is concrete verbeteringen realiseren in de wijze waarop gemeenten ouderen bij hun beleid betrekken. Daarnaast willen we van elkaar leren. Wij vormen met de Martin Luther King-route een soort interne consultantpool waarmee we verschillende expertises kunnen inzetten. Na een half jaar bekijken we wat de samenwerking met de denktank heeft opgeleverd.’

15:33

VAN: Rademarkt 12, Groningen
NAAR: Reed Business, Radarweg 29, Amsterdam **PER:** Volvo S80 met chauffeur Bote Brandsma
ROUTE: N7, A7 via Afsluitdijk, A8, A10, S102 **AFSTAND:** 196 km
TELEFOONTJES: geen **SMS:** 1
LEEST: onderzoeken, artikelen.

ONDERWEG

ABD BLAD spreekt de manager onderweg naar een afspraak. In de auto met: Nathalie Kramers (46), korpschef regiopolitie Fryslân.

Waar gaat de reis naartoe?

'Naar Amsterdam, voor de redactievergadering van het Tijdschrift voor de Politie. Sinds een jaar ben ik hoofdredacteur van dit semi-wetenschappelijk maandblad voor politiemangers, burgemeesters en andere betrokkenen bij het politiewerk. We vergaderen altijd bij Reed Elsevier, de uitgever van het tijdschrift.'

Hoe bereid je je voor?

'In de aanloop naar de redactievergadering komt van alles binnen. Onderwerpen, artikelen, suggesties. Ik neem alles vooraf door, meestal in de auto. Bij alles wat voorbijkomt in mijn dagelijks werk bedenk ik of er een onderwerp voor het blad inzigt.'

Ben je vaak onderweg?

'Heel vaak. Het woon-werkverkeer is altijd al indrukwekkend in het noorden, in mijn geval twee keer 90 kilometer. Eén á twee keer per week moet ik ergens in het land zijn. Wij, chauffeur Bote en ik, maken de meeste kilometers van iedereen, tussen de 80 en 90 duizend kilometer per jaar! In mijn regio, Noord-Nederland, verplaats ik me tussen Groningen en Leeuwarden, Assen, Heerenveen en Drachten. Naar de verschillende politiebureaus, de meldkamer, het Openbaar Ministerie en de 62 gemeenten in ons gebied...'

Hoe is jouw leven als politietopper?

'Het is vijf dagen achtereen buffelen, maar ik zou niet anders kunnen. Politiewerk is écht mijn passie. Ik vermijd het woord "druk", mijn leven is gevuld met werk én gezin. Ik verveel me geen moment.'

Wat maakt het zo mooi?

'Politiewerk doet er wel heel erg toe. Al die momenten dat je iets kunt betekenen voor een ander, ook de kleine interne zaken. Zoals die collega, een surveillant die al veel ander werk op haar schouders nam. Ze kwam me vertellen dat ze een opleiding voor een hogere functie ging doen, geïnspireerd door mijn boodschap in het korps: "neem de regie over je eigen loopbaan". Inmiddels heeft ze die promotie gemaakt en ik hoop dat zij ook weer anderen inspireert.'

THUIS **Dick van Lingen (54),**

hoofd Veiligheid en Integriteit DJI, ministerie van VenJ

Tuis in Zoetermeer bij Dick van Lingen, echtgenote Monique van Ierssel (53, medewerker RK-kerk Zoetermeer), dochter Charlotte (23, masterstudent Rechten) en zoon Wouter (20, vierdejaarsstudent Lucht- en Ruimtevaarttechniek).

Monique: 'We zijn een hecht gezin. De kinderen studeren, wonen op kamers, maar zijn nog best vaak thuis. Toen de kinderen klein waren, werkte Dick voor het paspoortproject. Hij reisde veel, langs ambassades in de wereld. Ik regelde het thuis, dat was soms passen en meten. Zijn tijd bij het NCC en bij Operationele Zaken bij Justitie was pittig. Dick kon niet altijd vertellen waar hij mee bezig was. Moest vaak 's nachts zijn bed uit als er iets speelde, best spannend voor ons.'

Wouter: 'Moet je nog stukken lezen? Dat was vaak het onderwerp hier thuis. Toen ik jonger was begreep ik nooit dat papa in het weekend gebeld werd en op zondag naar het werk ging. Hij had dan die lelijke groene Polo-dienstauto bij zich... Het is leuk om samen te reizen. Zo waren we laatst met z'n tweeën naar Paramaribo. Waarom daarheen? Haha, eigenlijk alleen vanwege het type vliegtuig, een driemotorige McDonnell Douglas MD-11. Onze afwijking.'

Charlotte: 'Leiden en Delft zijn heel dichtbij. We komen regelmatig thuis binnenvallen. Papa wil alles weten over ons studentenleven. Mama vraagt meer naar de studie zelf. Ik speel soms mee in het bedrijfshockeyteam van VenJ, als er te weinig vrouwen zijn. Leuk om te zien hoe fanatiek hij altijd meedoet. Vanuit mijn studie leg ik hem vaak papers voor, om te checken of het klopt. Hij leert ervan bij, zegt hij altijd.'